

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia 12 sierpnia 2009 r.

**Pan
Witold Marek Garnuszek
Wójt Gminy Samborzec**

LKI-410-12-3/2009
P/09/143

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (DzU z 2007 r. nr 231, poz. 1701, tj. ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy w Samborcu (Urząd) dotyczącą ochrony przeciwpowodziowej gminy Samborzec w latach 2007-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Urząd zadań w zakresie objętym kontrolą.

1. Plan operacyjny ochrony przed powodzią gminy Samborzec (dalej: plan przeciwpowodziowy) został sporządzony w 2007 r. na podstawie operatu przeciwpowodziowego z 1992 r., a więc sytuacji obowiązującej przed 15 laty. Stwarza to zagrożenie znikomej jego przydatności ze względu na aktualność dokumentacji, która służyła jego opracowaniu. Ponadto dwa z trzech załączników do planu przeciwpowodziowego, tj. *Dokumentacja ewakuacji ludności i zwierząt z rejonów zagrożonych powodzią w gminie Samborzec* oraz *Mapa przeciwpowodziowa* to dokumenty z 1992 r., a trzeci z załączników *Regulamin pracy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na wypadek wystąpienia powodzi na terenie gminy Samborzec* zawierał nieaktualne dane, które zostały poprawione w trakcie kontroli NIK. Zdaniem NIK w sytuacji, gdy powódź może stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia ludzkiego opieranie się na dokumentach sporządzanych przed 17 laty jest dużym zaniedbaniem i działaniem nierzetelnym. Pracownik Urzędu odpowiedzialny za ochronę przeciwpowodziową w gminie, pomimo że zdawał sobie sprawę z tego, że plan

przeciwpowodziowy jest niedostosowany do bieżących potrzeb, w *Arkuszu aktualizacji planu* dwukrotnie (pod koniec 2007 r. i 2008 r.) zamieścić zapis, że plan przeciwpowodziowy jest aktualny.

Nie prowadzono również analiz w zakresie powiązań źródeł i przyczyn skutków powodzi, które wystąpiły na terenie gminy w poprzednich latach, z ich rodzajami i wielkością oraz nie określono w planie przeciwpowodziowym celów, jakie mają być osiągnięte poprzez realizację planu.

2. NIK negatywnie ocenia stan oraz jakość wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego w sprzęt, brak zasad jego użytkowania oraz nierzetelne sprawowanie nad nim nadzoru, za co Pan ponosi odpowiedzialność. Od 2004 r. nie dokupiono do magazynu żadnego sprzętu, co więcej w styczniu 2009 r. zlikwidowano częściowo jego wyposażenie (m.in. wszystkie łopaty), nie zastępując go nowym. Dwa spośród trzech radiotelefonów znajdujących się na stanie magazynu były niesprawne, a z jednego sprawnego, pracownikowi Urzędu nie udało się uzyskać połączenia z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Sandomierzu. W magazynie brakowało także 2 szt. kamizelek odblaskowych o wartości 34,50 zł. Ponadto nie dokonywano kontroli jakości sprzętu, a jego inwentaryzację (wartość łączna wyposażenia wynosiła 8.288,09 zł) przeprowadzono nieprawidłowo. Nie wydał Pan Wójt instrukcji dotyczącej sposobu kontroli sprzętu znajdującego się w magazynie oraz nie określił zasad korzystania z tego sprzętu, jednakże zobowiązał się Pan do wydania ww. dokumentów w najbliższym czasie. W przypadku potrzeby skorzystania z magazynu, dostęp do niego jest utrudniony. Nie jest on także w sposób odpowiednio oznakowany i zabezpieczony przed kradzieżą.

3. NIK nie wnosi uwag, co do zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z art. 84 ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (DzU z 2005 r. nr 239, poz. 2019 ze zm.), *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Samborzec* uwzględniło obszary określone w art. 79 ust. 2 ustawy, a zmiana do *Studium* została pozytywnie zaopiniowana przez dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Wprawdzie ani Pan Wójt, ani przewodniczący rady gminy nie występowaliście z inicjatywą uchwałodawczą w zakresie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (DzU nr 80, poz. 717 ze zm.), jednakże plany te były sukcesywnie sporządzane dla poszczególnych miejscowości na terenie gminy. Ponadto kontrola wykazała, że na terenach narażonych bezpośrednio na niebezpieczeństwo powodzi nie powstają nowe inwestycje budowlane. NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 80 pkt 4 ustawy – Prawo wodne, ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się poprzez kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych.

4. NIK ocenia negatywnie niewywiązanie się przez Pana Wójta z obowiązku opracowania gminnego planu reagowania kryzysowego. Obowiązek w tym zakresie został określony w art.5 ust.1, art. 34 ust.1 i art. 35 ustawy z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (DzU nr 89, poz.590). Ponadto nie zorganizowano w gminie szkoleń, ćwiczeń, treningów w zakresie reagowania na potencjalne zagrożenie powodzią, pomimo że zgodnie

z § 6 ust. 2 pkt b zarządzenia wójta gminy Samborzec z 19 lipca 2007 r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego należało to do Pana zadań, jako szefa gminnego zespołu zarządzania kryzysowego. Do przeprowadzania szkoleń, ćwiczeń lub treningu z zakresu zagrożenia powodzią, zobowiązany był Pan także postanowieniami art. 19 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, a wcześniej § 10 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu tworzenia gminnego zespołu reagowania, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz Rządowego Zespołu Koordynacji Kryzysowej i ich funkcjonowania (DzU nr 215, poz. 1818 ze zm.).

5. NIK ocenia negatywnie nie przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie zagrożeń powodziowych i zabezpieczenia się przed stratami powodziowymi. Sprawy te były jednak poruszane przy okazji spotkań z mieszkańcami na zebraniach wiejskich oraz na sesjach rady gminy. Najczęściej poruszano problem remontu i wykaszania wałów przeciwpowodziowych. W gminie nie analizowano także przyczyn powstania strat powodziowych. Zdaniem Izby konieczne jest prowadzenie cyklicznej akcji edukacyjnej wśród mieszkańców gminy, odnośnie profilaktyki przeciwpowodziowej i zabezpieczenia się przed stratami powodziowymi, z zastosowaniem różnych form, co umożliwiłoby dotarcie do jak najszerszego kręgu odbiorców.

6. W gminie w latach 2007 – 2008 nie podejmowano żadnych działań w celu pozyskania środków na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i zarządzania kryzysowego. W budżecie gminy zarówno na rok 2008 jak i 2009 utworzono rezerwę celową w wysokości 5.000,00 zł z przeznaczeniem na wydatki z zakresu zarządzania kryzysowego, zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Z kwoty tej wydatkowano odpowiednio 392,11 zł i 4.453,00 zł, jednakże płatności tych dokonano z nieodpowiednich paragrafów klasyfikacji budżetowej, gdyż oba wydatki poniesiono z § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia*, podczas gdy powinny one zostać poniesione odpowiednio z § 4750 *Zakup akcesoriów komputerowych* oraz § 4300 *Zakup usług pozostałych*. Były to jedyne wydatki poniesione przez gminę w latach 2007 – 2009 (I półrocze) na cele związane z ochroną przeciwpowodziową i zarządzaniem kryzysowym. Pomimo iż art. 406 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r. nr 25, poz.150 ze zm.) zezwala na wydatkowanie środków na urządzenia przeciwpowodziowe z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz tego, że na rachunku ww. Funduszu się znajdowały wolne środki, zarówno Pan Wójt jak i pracownik odpowiedzialny za ochronę przeciwpowodziową nie występował z inicjatywą ich wydatkowania na ww. cele.

Jako działanie niegospodarne NIK ocenia nie dołożenie przez Pana wszelkich starań, aby otrzymaną nieodpłatnie syrenę alarmową zamontować możliwie jak najszybciej (zamontowano ją po 14 miesiącach) tak, aby mogła być wykorzystywana w przypadku zagrożenia.

7. W latach 2007 - 2008 w gminie prowadzono inwestycje związane z usuwaniem skutków powodzi, polegające na remoncie sześciu zniszczonych dróg gminnych na odcinku o łącznej długości 3,8 km. Na wszystkie inwestycje gmina wykorzystwała środki własne

w wysokości 386.769,70 zł, jak również otrzymała dotacje celowe, przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin w kwocie 522.110,00 zł. NIK nie wnosi uwag co do sposobu wyłaniania wykonawców na ww. remonty, gdyż wybrano ich zgodnie z przepisami ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (DzU z 2007 r. nr 223, poz.1655 ze zm.). Środki w budżecie gminy na powyższy cel zostały zabezpieczone, a remonty wykonano terminowo. Uwagi NIK dotyczą braku rowów odwadniających wzdłuż dróg gminnych, co w przypadku wystąpienia zagrożenia powodziowego nie zabezpiecza przed wystąpieniem szkód, w tym m.in. infrastruktury drogowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Sporządzenie nowego planu operacyjnego ochrony przed powodzią gminy Samborzec wraz z uaktualnioną mapą przeciwpowodziową.
2. Podjęcie działań zmierzających do ułatwienia dostępu do magazynu przeciwpowodziowego, prawidłowego jego oznakowania i oświetlenia, a także w miarę możliwości zakupu do magazynu niezbędnego sprzętu.
3. Wydanie instrukcji dotyczącej sposobu kontroli sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym, wraz z określeniem zasad korzystania z tego sprzętu.
4. Przeprowadzanie inwentaryzacji środków trwałych, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości.
5. Opracowanie gminnego planu reagowania kryzysowego, zgodnie z wymogami ustawy o zarządzaniu kryzysowym.
6. Opracowanie harmonogramu i programu szkoleń, ćwiczeń i treningów w zakresie reagowania na potencjalne zagrożenie powodzią, a także ich przeprowadzenie.
7. Prowadzenie cyklicznej akcji edukacyjnej wśród mieszkańców gminy odnośnie profilaktyki przeciwpowodziowej i ograniczania rozmiarów strat.
8. Przeciwdziałanie powstawaniu szkód infrastruktury drogowej, między innymi poprzez zapewnienie właściwego odprowadzania wód opadowych w obrębie dróg gminnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.